

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

Expedient núm. X2022000939 - X2022000939

AJUNTAMENT DE BESALÚ

Pla de mesures antifrau

*Pla de mesures antifrau en aplicació del art. 6 de la Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre,
per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència*

Plaça Llibertat, 1 – 17850 Besalú- telèfon 972590225 i fax 972590411- ajuntament@besalu.cat

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

ÍNDEX

1. Preàmbul
2. Objectiu
3. Àmbit d'aplicació
4. Definicions
5. Òrgan responsable.
6. La gestió del risc
7. Procediments relatius a la prevenció del conflicte d'interessos i mesures de lluita contra el frau
8. Annexos

Annex I. Autoavaluació sobre el conflicte d'interessos, prevenció del frau i la corrupció.

Annex II. Declaració d'absència de conflicte d'interessos

Annex III. Declaració institucional sobre la lluita contra el frau

Annex IV. Codi ètic dels empleats públics

Annex V. Banderes vermelles en la lluita contra el frau

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

1. PREÀMBUL

L'arribada de la COVID-19 va suposar un canvi de paradigma per a tota la població, provocant un fre de pràcticament tota activitat econòmica, la qual cosa, en la pràctica, va comportar la fi del cicle de creixement que s'estava vivint.

En aquest context, la resposta per part de la Unió Europea s'ha realitzat a través de la creació del Pla de recuperació per a Europa o Next Generation EU, el major paquet d'estímul mai realitzat per la Unió Europea.

Així, el Mecanisme per a la Recuperació i la Resiliència (MRR) constitueix el nucli d'aquest Pla de mesures de recuperació i té, com a objectius principals:

- Promoure la cohesió econòmica, social i territorial de la UE.
- Enfortir la resiliència i la capacitat d'ajust dels Estats membres
- Mitigar les repercussions socials i econòmiques de la crisi provocada per la COVID-19;
- Donar suport a les transicions ecològica i digital.

Per a aconseguir aquests objectius, cada Estat membre ha de dissenyar un Pla Nacional de Recuperació i Resiliència, la qual cosa, en el cas d'Espanya, s'ha realitzat a través del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR), el qual té quatre eixos transversals vertebrats a través de 10 polítiques palanca, aquests eixos transversals són:

- Transició ecològica.
- Transformació digital.
- Cohesió social i territorial.
- Igualtat de gènere.

El Pla de Recuperació traça el full de ruta per a la modernització de l'economia espanyola, la recuperació del creixement econòmic i la creació d'ocupació després de la crisi de la COVID-19, així com per a preparar al país per a afrontar els reptes del futur.

D'aquesta manera, el 30 de desembre de 2020 es va aprovar el Reial decret llei 36/2020, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració Pública i per a l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, establint l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència les directrius necessàries per a garantir el compliment coordinat dels requeriments establerts per la normativa per a l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

Dins de les mesures establertes en l'Ordre HFP/1030/2021 podem destacar l'art. 6, el qual estableix al punt primer que *"amb la finalitat de donar compliment a les obligacions que l'article 22 del Reglament (UE) 241/2021 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021, imposa a Espanya en relació amb la protecció dels interessos financers de la Unió com a beneficiari dels fons del MRR, tota entitat, decisora o executora, que participi en l'execució de les mesures del PRTR haurà de*

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

disposar d'un «Pla de mesures antifrau» que li permeti garantir i declarar que, en el seu respectiu àmbit d'actuació, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos», la qual cosa, en la pràctica suposa establir una mena de sistema *compliance* focalitzat en els riscos de frau, corrupció i conflicte d'interessos.

2. OBJECTIU

El present projecte té com a objecte l'assoliment de les bases per a implementar, ajustar i preservar un Pla de mesures antifrau en l'Ajuntament de Besalú, a fi d'establir unes mesures de control del risc de frau suficients, posant especial èmfasi en l'àmbit de l'execució dels fons MRR, i tenint en compte les competències en matèria de frau, exclusivament administratives, que té atribuïdes, i que, en cap cas inclouen competències de recerca.

El present Pla tindrà durada indefinida, sent revisat de manera periòdica cada dos anys. En tot cas, l'avaluació del risc, impacte i probabilitat de risc de frau en els processos clau de l'execució, es revisaran de manera biennal o quan s'hagi detectat algun cas de frau o hi hagi canvis significatius en els procediments o en el personal.

És per tot això que l'Ajuntament de Besalú entén necessari estructurar les mesures antifrau de manera proporcionada i entorn dels quatre elements clau del denominat "cicle antifrau", que són prevenció, detecció, correcció i persecució.

Així, el següent Pla s'estructurarà tenint en compte la realitat o context de l'Ajuntament de Besalú, per a, a seguidament, abastar l'apartat de gestió de risc, el qual ens ha de permetre definir les mesures adequades i proporcionades als riscos detectats per a aconseguir un risc acceptable.

Aquestes mesures vindran estructurades depenent del risc al qual afecten, quedant la seva configuració de la següent manera:

- Mesures transversals.
- Conflicte d'interessos
 - o Mesures de prevenció.
 - o Mesures per a abordar els possibles conflictes d'interessos
- Fraus i corrupció
 - o Mesures de prevenció
 - o Mesures de detecció.
 - o Mesures de correcció.
 - o Mesures de persecució.

Hem de tenir en compte que totes aquestes mesures s'emmarquen dins del Pla de la Unió Europea de "NextGenerationUE", sent una recomanació de la Comissió Europea adoptar un plantejament proactiu, estructurat i específic per a gestionar el risc de frau, aspectes que han estat presents a l'hora de dissenyar el present Pla, així, i com es pot notar de l'estructura mencionada, el present Pla de mesures antifrau contempla també el procediment a seguir per al tractament dels possibles conflictes d'interès, en el

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

benentès que, si bé l'existència d'un possible conflicte d'interès no determina necessàriament l'existència de frau, la seva no resolució en termini podria esdevnr una situació de frau.

En aquest sentit, una de les mesures a professar és el compromís per part de les autoritats de tolerància zero enfront el frau, començant amb l'adopció d'una actitud adequada, especialment des dels llocs de major responsabilitat.

En definitiva, l'Ajuntament de Besalú amb el present Pla estableix un conjunt de mesures concretes i efectives per a reduir el risc que es puguin esdevenir, en el seu si, casos de frau, corrupció o conflicte d'interessos, d'una manera material i efectiva, que eviti i previngui la probabilitat que es generi qualsevol tipus d'irregularitat, amb el consegüent descrèdit institucional i públic.

Destaca en gran manera la necessitat de planificar, eina bàsica i crucial per a la prevenció de la corrupció i el foment de la integritat pública en les nostres administracions car la seva manca és un brou de cultiu perfecte perquè un risc es materialitzi, abraçant una cultura de la planificació per a ser conscients de les finalitats, forteses i febleses, que permeti establir línies estratègiques, fixar un cronograma d'implantació, avaluar el seu compliment de manera periòdica i, finalment, desplegar plans o processos de millora contínua com a conseqüència de les deficiències localitzades.

En paraules de l'Oficina Antifrau de Catalunya *"la simple còpia de mesures adoptades per altres institucions pot agilitar l'elaboració d'un paper titulat Pla de mesures antifrau, però difícilment garantirà una bona eina per a planificar i implantar les mesures adequades i proporcionals per a prevenir, detectar i respondre eficaçment als riscos de corrupció i frau."*

Context de l'organització

El municipi de Besalú està situat a la comarca de la Garrotxa. Gaudeix d'autonomia pròpia, té personalitat jurídica i plena capacitat per a l'exercici de les funcions públiques que té encomanades, per representar els interessos de la col·lectivitat i per gestionar els serveis públics, la titularitat dels quals assumeix. Són elements del municipi el territori (4,92 km², aprox.), la població (2502119 habitants de dret, segons el padró municipal a 31 de desembre de 2021) i l'organització.

Els sectors econòmics més important actualment són la indústria i el turisme. Destaquen les indústries del tèxtil, metall i l'explotació de canteres de guix, implantades majorment a partir dels anys 60. Així mateix el turisme i el sector terciari tenen un pes important per la monumentalitat, entorn arquitectònic, història i festivitats locals. L'agricultura encara hi és força present, davallant significativament i progressivament el seu pes, deixant de ser, a partir de mitjans segle XX, la principal activitat.

Els òrgans bàsics del govern municipal i els partits polítics que els componen, en l'actualitat, són els següents:

- Ple: amb un nombre de 11 regidors, incloent-hi l'Alcalde i tres tinences d'alcaldia.

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

- Junta de Govern Local, amb un nombre de 4 membres, format per l'alcalde i tres tinents/es d'alcaldia.

Els grups municipals que integren la Corporació són els següents:

- JxCAT: 8 membres.
- Més per Besalú/ERC: 3 membres.

Les regidories son les següents:

- Urbanisme, Medi ambient i Comunicació.
- Gestió econòmica, Hisenda, Administració, Transparència, Participació vilatana i Promoció econòmica i treball.
- Educació i Comerç.
- Acció cultural, Turisme i Fires.
- Tecnologies, Mobilitat, Via pública i mercats.
- Acció social, Servei a les persones, Igualtat i Salut pública.
- Esports
- Joventut i festes

3. ÀMBIT D'APLICACIÓ

El present Pla de mesures antifrau se circumscriu a l'àmbit de l'actuació de l'Ajuntament de Besalú en actuacions en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

4. DEFINICIONS

Amb l'objectiu de poder establir un procediment efectiu cal, en primer lloc, definir què pot entendre's per conflicte d'interessos, frau, corrupció i irregularitat per a, una vegada realitzades aquestes definicions, determinar els procediments a aplicar.

4.1. Conflicte d'interessos

4.1.1. *Concepte*

Prenent en consideració l'art. 61.3 del Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell de 18 de juliol de 2018, s'entendrà que existeix conflicte d'interessos quan *"l'exercici imparcial i objectiu de les funcions dels agents financers i altres persones a què es refereix l'apartat 1¹ es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interès personal"*.

Així, el conflicte d'interès ve marcat per una col·lisió entre els interessos privats d'una persona i les seves funcions administratives, de manera que l'exercici imparcial i objectiu d'aquesta es vegi afectat (compromès).

¹ Els agents financers i altres persones, incloses les autoritats nacionals de qualsevol rang, que participin en l'execució del pressupost de manera directa, indirecta i compartida en la gestió, inclosos els actes preparatoris sobre aquest tema, l'auditoria o el control.

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

4.1.2. Actors

Són actors implicats en el conflicte d'interessos:

- Els empleats públics que fan tasques de gestió, control i pagament i altres agents en els quals s'han delegat alguna/es d'aquesta/es funció/ns.
- Aquells beneficiaris privats, socis, contractistes i subcontractistes, les actuacions dels quals siguin finançades amb fons, que puguin actuar en favor dels seus propis interessos, però en contra dels interessos financers de la UE, en el marc d'un conflicte d'interessos.

4.1.3. Tipus de conflicte d'interessos

A partir de la definició donada i dels actors participants podem diferenciar entre:

4.2.3.1 Conflicte d'interessos aparent

Es produeix quan els interessos privats d'un empleat públic o beneficiari són susceptibles de comprometre l'exercici objectiu de les seves funcions o obligacions, però finalment no es troba un vincle identificable i individual amb aspectes concrets de la conducta, el comportament o les relacions de la persona (o una repercussió en aquests aspectes).

4.2.3.2 Conflicte d'interessos potencial

Sorgeix quan un empleat públic o beneficiari té interessos privats de tal naturalesa, que podrien ser susceptibles d'ocasionar un conflicte d'interessos en el cas que haguessin d'assumir en un futur determinades responsabilitats oficials.

4.2.3.3 Conflicte d'interessos real

Implica un conflicte entre el deure públic i els interessos privats d'un empleat públic en el qual l'empleat públic té interessos personals que poden influir de manera indeguda en l'acompliment dels seus deures i responsabilitats oficials.

En el cas d'un beneficiari implicaria un conflicte entre les obligacions conretes en sol·licitar l'ajuda dels fons i els seus interessos privats que poden influir de manera indeguda en l'acompliment de les citades obligacions.

4.2. Frau i corrupció

4.2.1. *Frau*

Seguint el que disposa l'article 3 la Directiva (UE) 2017/1371², sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió, es considerarà frau qualsevol **acció o omissió intencionada**, relativa a:

² Directiva transposada per la Llei orgànica 1/2019, de 20 de febrer, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal, per a transposar Directives de la Unió Europea en els àmbits financer i de terrorisme, i abordar qüestions d'índole internacional

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

- La utilització o a la presentació de declaracions o de documents falsos, inexactes o incomplets, que tinguin per efecte:
 - La percepció o la retenció indeguda de fons procedents del pressupost general de les Comunitats Europees o dels pressupostos administrats per les Comunitats Europees o pel seu compte.
 - La malversació o la retenció infundada de fons o actius del pressupost de la Unió o de pressupostos administrats per la Unió, o en el seu nom.
- L'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació, que tingui el mateix efecte exposat en el punt anterior.
- El desviament o ús indegut d'aquests mateixos fons o actius per a finalitats diferents d'aquells per als quals van ser concedits al principi.

Finalment, hem de destacar que l'existència d'una irregularitat no sempre implica la possible existència de frau. A aquest respecte, la concurrència **d'intencionalitat** és un element essencial en el frau.

4.2.2. Irregularitat

L'article 1.2 del Reglament (CE, Euratom) núm. 2988/95 del Consell, de 18 de desembre de 1995, relatiu a la protecció dels interessos financers de les Comunitats Europees, estableix que «*constituirà irregularitat tota infracció d'una disposició del dret comunitari corresponent a una acció o omissió d'un agent econòmic que tingui o tindria per efecte perjudicar el pressupost general de les Comunitats o als pressupostos administrats per aquestes, bé sigui mitjançant la disminució o la supressió d'ingressos procedents de recursos propis percebuts directament per compte de les Comunitats, bé mitjançant una despesa indeguda*».

4.2.3. Corrupció

Tenint en compte la Comunicació de la Comissió, de data 28 de maig de 2003, una política global de la UE contra la corrupció, podem dir que la Comissió Europea utilitza la definició àmplia de corrupció adoptada pel Programa Mundial contra la Corrupció de les Nacions Unides “*abús de poder per a obtenir guanys privats*”.

4.2.3.1 Corrupció passiva

Segons estableix l'art. 4 de la Directiva (UE) 2017/1371 del Parlament Europeu i del Consell ja esmentada, s'entendrà com a **corrupció passiva** “*l'acció d'un funcionari que, directament o a través d'un intermediari, demani o rebí avantatges de qualsevol tipus, per a ell o per a tercers, o accepti la promesa d'un avantatge, a fi que actuï, o s'abstingui d'actuar, d'acord amb el seu deure o en l'exercici de les seves funcions, de manera que perjudiqui o pugui perjudicar els interessos financers de la Unió.*”

Corrupció activa

Segons l'art. 4 de la Directiva (UE) 2017/1371 del Parlament Europeu i del Consell s'entendrà per **corrupció activa** “*l'acció de tota persona que prometi, ofereixi o concedeixi, directament o a través d'un intermediari, un avantatge de qualsevol tipus a un funcionari, per a ell o per a un tercer, a fi que actuï, o s'abstingui d'actuar, d'acord*”

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

amb el seu deure o en l'exercici de les seves funcions de manera que perjudiqui o pugui perjudicar els interessos financers de la Unió."

5. ÒRGAN RESPONSABLE

Per assegurar una correcta aplicació de les mesures antifrau a l'Ajuntament de Besalú es creà a través de Decret d'Alcaldia la composició del Comitè Antifrau, però en el moment d'aprovació del present Pla, es considera oportú que s'afegeixi un representant de cada grup o partit polític amb representació del Consistori. Per tant, el comitè estarà integrat per personal propi amb la següent composició:

Càrrec	Adscripció
President	Alcalde
President suplent	Primer/a Tinent/a d'alcalde/ia
Regidor/a per cada grup o partit polític	Regidor o regidora
Secretari	Secretari
Vocal	Departament intervenció
Vocal	Departament subvencions i/o atenció al ciutadà

El regidor o regidora de cada partit polític en representació al Consistori serà escollit pel propi partit, i sinó per la persona que hagi concorregut com a cap de llista.

Amb caràcter ordinari el Comitè Antifrau haurà de reunir-se, almenys, una vegada a l'any per a conèixer dels assumptes que li són propis. Sense perjudici que podrà reunir-se en qualsevol moment amb caràcter extraordinari, prèvia convocatòria, quan algun dels seus membres així ho sol·liciti.

De cadascuna d'aquestes reunions s'eleva l'oportuna Acta que haurà de ser llegida i aprovada per tots els membres del Comitè en la reunió següent a la celebració d'aquesta.

Al Comitè Antifrau se li assignen les següents funcions:

- Avaluació periòdica del risc de frau, assegurant-se que existeixi un control intern eficaç que permeti prevenir i detectar els possibles fraus.
- Definir la Política Antifrau i el disseny de mesures necessàries que permetin prevenir, detectar, corregir i perseguir els intents de frau.
- Conscienciar i formar a la resta de personal.
- Obrir un expedient informatiu davant qualsevol sospita de frau, sol·licitant la informació que entengui pertinent a les unitats involucrades en aquesta, per a la seva oportuna anàlisi.
- Resoldre els expedients informatius incoats, ordenant el seu possible arxiu, en el cas que les sospites resultin infundades, o l'adopció de mesures correctores oportunes si arribés a la conclusió que el frau realment s'ha produït.
- Informar a la Presidència i a la Secretaria General de la Corporació de les conclusions aconseguides en els expedients incoats i, en el seu cas, de les mesures correctores aplicades.

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

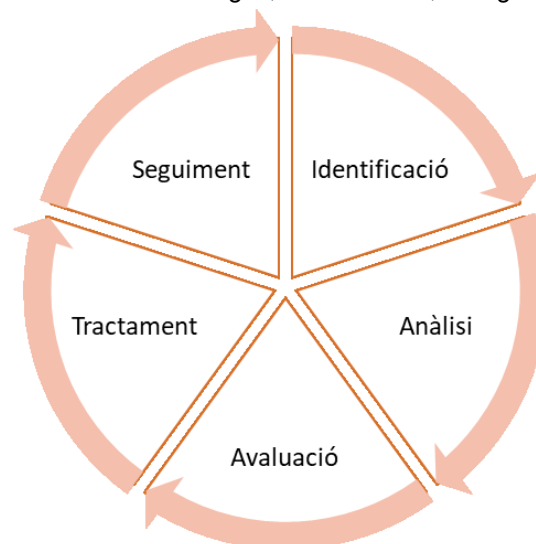
- Subministrar la informació necessària a les entitats o organismes encarregats de vetllar per la recuperació dels imports indegudament rebuts per part dels beneficiaris, o incoar les conseqüents sancions en matèria administrativa i/o penal.
- Portar un registre dels mostrejos realitzats, de les incidències detectades i dels expedients informatius incoats i resolts.

6. LA GESTIÓ DEL RISC

Com bé apunta l'Oficina Antifrau de Catalunya en Guia per a la elaboració del "Pla de mesures antifrau" per a la gestió dels fons Next Generation UE, "així doncs, a totes les organitzacions públiques hi ha riscos de corrupció i frau; i la finalitat de gestionar-los és, justament, garantir que els recursos procedents d'aquest PRTR es destinen a les finalitats previstes i que la capacitat de decisió s'empra per sostenir i prioritzar l'interès públic sobre els interessos privats".

La gestió del risc, esdevé, un dels pilars de qualsevol organització. Aquesta gestió del risc no pot quedar-se simplement en un llistat de mesures mitigadores de les conseqüències, sinó que cal aplicar un enfocament preventiu com una garantia de creixement sostenible, perquè implicarà una utilització de recursos especialment eficient.

Així, atès el principi de responsabilitat proactiva, haurem d'establir mecanismes que garanteixin el compliment normatiu, i cal també ser capaços de demostrar davant de tercers que aquest compliment no és només aparent si no també efectiu. Entenem que una correcta gestió de riscos ha de seguir, com a mínim, el següent cicle de gestió:

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

Aquest disseny permet una millora constant a través de l'actuació i revisió, podent incorporar de manera àgil les novetats legislatives i doctrinals que es vagin produint, perquè el procediment mai acaba com a tal, deixant enrere aquells programes de compliment que quedaven totalment desfasats poc després de "néixer".

Només mitjançant una correcta identificació dels riscos (que en aquest cas, queden focalitzats en el frau, la corrupció i els conflictes d'interessos), realitzada en un primer moment a través d'una autoavaluació i estudi de l'entitat en companyia dels actors que participen d'aquesta, podrem dissenyar un efectiu Pla de mesures antifrau.

6.1 Autodiagnòstic com a base del sistema preventiu

Així, i com a punt previ per al disseny de les mesures antifrau, s'ha abordat per l'Ajuntament de Besalú una autoavaluació prèvia referent al seu risc de patir actuacions fraudulentament, aquesta autoavaluació prèvia s'ha elaborat partint del test de conflicte d'interès, prevenció del frau i la corrupció que l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència ha establert en el seu Annex II.B.5, sent el resultat el mostrat en l'**ANNEX I** d'aquest document.

6.2 Metodologia

Una vegada fet l'autodiagnòstic preceptiu i determinades les necessitats immediates de l'Ajuntament de Besalú, les següents línies exposaran la metodologia que des d'aquesta entitat s'adoptarà per a la gestió de riscos i que se seguirà per a la realització de les pertinents anàlisis de riscos. Aquesta metodologia adopta com a base la guia de l'Oficina Antifrau de Catalunya i tindrà la següent estructura:

6.2.1. Fase d'identificació

En aquesta fase s'identificaran i categoritzaran els riscos als quals l'Ajuntament de Besalú està exposat.

6.2.2. Fase d'anàlisi.

Una vegada determinats els riscos als quals l'Ajuntament de Besalú s'enfronta, es procedirà a la determinació de la probabilitat i els seus efectes, obtenint el que es coneix com a risc inherent.

6.2.3. Fase d'avaluació.

Posteriorment al càlcul del risc inherent, es valoraran les mesures efectivament implantades en l'Ajuntament de Besalú, obtenint com a resultat, el risc residual.

6.2.4. Fase de tractament

Una vegada avaluats els procediments susceptibles de risc (risc residual), s'establirà el risc objectiu (és a dir, el nivell de risc que l'autoritat de gestió considera admissible després de la posada en marxa de controls efectius).

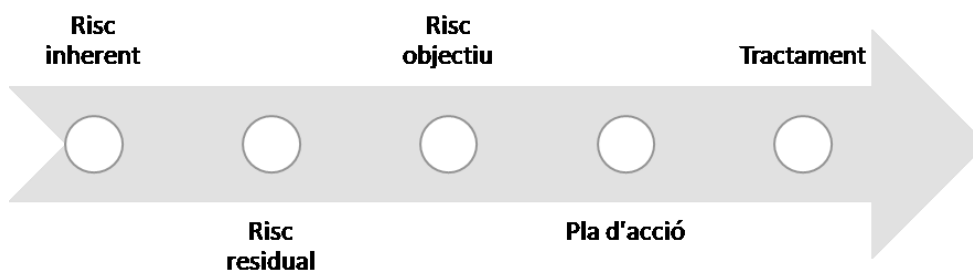

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

Després d'haver determinat el risc objectiu, es procedirà a l'elaboració d'un pla d'acció intern que s'aplicarà sobre aquells riscos que superin el llindar determinat com a acceptable (risc objectiu). Tot això amb la finalitat de millorar els controls i reduir el risc a nivells acceptables.

6.2.5. Fase de seguiment.

L'última fase d'un procés de gestió de riscos, una vegada identificats, analitzats i avaluats, així com establertes les mesures preventives i contingents, és preparar i fer el seguiment de la seva implantació.

6.3 Freqüència de l'avaluació de riscos

De conformitat amb l'article 6.5 c) de l'Ordre HFF/1030/2021, de 29 de setembre, l'avaluació dels riscos de frau ha de realitzar-se i revisar-se periòdicament amb caràcter biennal o anual, segons el risc de frau trobat i, en tot cas, quan s'hagi detectat algun cas de frau o hi hagi canvis significatius en els procediments de gestió o en el personal que els executa.

En conseqüència, durant l'any 2023, l'Ajuntament de Besalú realitzarà la preceptiva anàlisi de riscos de frau d'acord amb la metodologia exposada.

En tot cas, davant l'ocurrència de qualsevol nou cas de frau, o modificació significativa dels procediments de gestió dels fons o del personal implicat en la seva execució, l'Ajuntament de Besalú revisarà immediatament els punts febles detectats en el sistema i les parts pertinents.

7. PROCEDIMENTS RELATIUS A LA PREVENCIÓ DEL CONFLICTE D'INTERESSOS I MESURES DE LLUITA CONTRA EL FRAU

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

Una vegada realitzada la preceptiva autoavaluació i que s'adjunta com a **ANNEX I**, ha de procedir-se a la planificació del tractament del risc a través de mesures preventives i correctores.

Per a una correcta implementació, s'estructuraran les diferents salvaguardes o mesures depenent de la vessant afectada, això és, diferenciant entre les mesures enfocades al conflicte d'interessos i aquelles referents a la lluita contra el frau. No obstant això, ha de tenir-se en compte l'existència de mesures transversals, de manera que, malgrat trobar-nos davant d'aquesta classificació, a la pràctica i en moltes ocasions, les mesures són aplicables tan al conflicte d'interessos com a la lluita contra el frau. És per això que des de l'Ajuntament de Besalú s'han determinat una sèrie de mesures catalogades com a transversals perquè incideixen directament en tots els riscos.

7.1. Mesures transversals

7.1.1. Mesures transversals preventives

7.1.1.1. *Comunicació i informació al personal de l'Ajuntament de Besalú sobre les diferents modalitats de conflicte d'interès, frau i corrupció i de les maneres d'evitar-ho*

L'èxit de tota mesura passa necessàriament per l'accés per part de tot el personal a la informació existent. Així, es configurarà un canal de comunicació que asseguri la comunicació real i efectiva de tota la informació relativa al conflicte d'interessos, al frau i a la corrupció, així com, per descomptat, de les mesures tendents a evitar-los. En aquest sentit, es presenten les següents accions tendents a fer efectiva aquesta mesura.

- S'acompanya com a **ANNEX VII** a aquest document la Comunicació 2021/C 121/01 de la Comissió Europea "Orientacions sobre com evitar i gestionar les situacions de conflicte d'interessos conforme al Reglament Financer". Aquesta comunicació, la qual té com un dels seus objectius l'establir una interpretació i aplicació uniforme respecte a la prevenció dels conflictes d'interessos, disposa una sèrie de definicions i exemples que podran servir com a guia en cas de presentar-se una situació que plantegi dubtes.
- Aprovació i publicació d'un Codi ètic de l'Ajuntament de Besalú. S'acompanya com a **ANNEX V** el citat codi ètic. Aquest codi ètic, junt amb el pla antifrau, es publicarà al portal de transparència de l'Ajuntament de Besalú i es posarà a disposició del personal de la corporació.
- Creació d'una bústia de suggeriments o denúncies i posterior adhesió al servei comú de bústia ètica creat pel Consorci d'Administració Oberta de Catalunya (AOC).
- Enllaç en la pàgina web al Pla Antifrau.

7.1.1.2. Formació en matèria de frau, corrupció i conflicte d'interessos

L'Ajuntament de Besalú entén que tota mesura ha d'anar acompanyada d'una formació específica, per tal de garantir-ne l'eficàcia. En aquest sentit, en el marc del procés de

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

formació i aprovació del Pla Antifrau se celebraran sessions de formació per al personal.

Aquestes formacions seguiran el següent esquema:

- Formació introductòria:
 - Objectiu: realitzar una petita introducció en el que serien els sistemes de gestió de riscos, els sistemes d'integritat i els riscos als quals s'enfronten les entitats públiques, especialment ajuntaments.
- Formació sobre riscos:
 - Objectiu: estudi i comprensió del conceptes de conflicte d'interessos, frau i corrupció, situacions pràctiques i mesures de detecció, menció al suborn.
- Formació específica del Pla:
 - Objectiu: Anàlisi dels riscos efectivament detectats en l'Ajuntament de Besalú i de les mesures implementades, especialment respecte a la importància que el lideratge té en tots els sistemes de compliment.

Totes les formacions tindran un caràcter predominantment pràctic, focalitzant-se en la gestió de riscos, l'establiment de controls efectius i de pautes de gestió davant les amenaces materialitzades. A més, es tindrà molt en compte els destinataris de les formacions, establint, dins de les línies marcades, les necessàries diferenciacions.

Tot això, sense perjudici que l'Ajuntament de Besalú es compromet a organitzar cursos i xerrades formatives sobre diferents temàtiques en relació amb els conflictes d'interessos i frau, amb la finalitat de capacitar al personal i als càrrecs electes.

7.1.1.3. Verificació d'informació

Una altra mesura de prevenció, tant dels conflictes d'interessos com en el cas de possibles accions fraudulentas, és la comprovació de la informació.

Així, per al cas del conflicte d'interessos l'Ordre HFP/1030/2021 estableix la necessitat de comprovar la informació existent, la qual cosa es podrà fer a través de:

- Bases de dades dels registres mercantils.
- Bases de dades d'organismes nacionals i de la UE.
- Expedients dels empleats (tenint en compte les normes de protecció de dades).
- La utilització d'eines de prospecció de dades («data mining»).

Igual que en el risc de conflicte d'interessos, la verificació de la informació és un aspecte essencial per a la detecció de possibles accions fraudulentas. En aquest sentit, l'Ajuntament de Besalú podrà fer ús de bases de dades com la Base Nacional de Dades de Subvencions (BNDS).

7.1.2. Mesures transversals de detecció

7.1.2.1. Desenvolupament d'indicadors de frau i de conflicte d'interessos: banderes vermelles

Plaça Llibertat, 1 – 17850 Besalú- telèfon 972590225 i fax 972590411- ajuntament@besalu.cat

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

És necessari assegurar que els procediments de control focalitzin l'atenció sobre els punts principals de risc de frau i en les seves possibles fites o marcadors. La simple existència d'aquest control serveix com a element dissuasiu a la perpetració de fraus. Actualment és comú l'ús del terme bandera vermella, el qual fa referència a aquells elements inusuals que impliquen un indicador de l'existència d'un possible frau o conflicte d'interessos.

Per part de l'Ajuntament de Besalú s'han tingut en compte els diversos documents publicats per l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraus, així com els Indicadors de Fraus en la Gestió del FEDER (Fons Europeu de Desenvolupament Regional), el FSE (Fons Social Europeu) i l'FC (Fons de Cohesió) per a l'elaboració de les banderes vermelles.

En els procediments que es tramitin per a l'execució d'actuacions del PRTR en l'exercici de la funció de control de gestió, haurà de quedar documentada, mitjançant l'emplenament de la corresponent llista de comprovació, la revisió de les possibles banderes vermelles que s'hagin definit. Aquesta llista es passarà en les diferents fases del procediment de manera que es cobreixin tots els indicadors de possible frau o corrupció definits per l'organització.

En el document que s'acompanya com a **ANNEX VI**, s'estableix un recull de les banderes vermelles que resultarien principalment aplicables a l'Ajuntament de Besalú, sense perjudici que aquest document pugui ser objecte d'actualització.

7.2. Conflicte d'interessos

S'ha definit un procediment per al tractament dels possibles conflictes d'interès, d'acord amb la definició de conflicte d'interès de l'article 61 del Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió (d'ara endavant, Reglament Financer).

7.2.1. Mesures de prevenció

Definit el concepte de conflicte d'interès, a continuació s'exposen un seguit de mesures per prevenir-los:

7.2.1.1. Declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI)

Caldrà que els participants en els procediments de contractació i de concessió de subvencions finançats amb fons provinents del MRR emplenin i signin una declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI). Entre ells, estaran obligats a la seva signatura els següents:

- El responsable de l'òrgan de contractació/concessió de la subvenció.
- El personal que redacti els documents de licitació/bases i/o convocatòries.
- Els experts que avaluïn les sol·licituds/ofertes/propostes.
- Els membres dels comitès d'avaluació de sol·licituds/ofertes/propostes.
- El personal tècnic que elabori els informes de valoració d'ofertes anormalment baixes.
- Responsable del contracte.

Plaça Llibertat, 1 – 17850 Besalú- telèfon 972590225 i fax 972590411- ajuntament@besalu.cat

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

- Els qui participin en la gestió econòmica de l'expedient.
- Altres òrgans col·legiats o unipersonals del procediment.
- Els beneficiaris que, segons els requisits de concessió de l'ajuda, hagin de dur a terme activitats que presentin un conflicte d'interessos potencial, així per part dels contractistes i subcontractistes.

En cas d'òrgans col·legiats, aquesta declaració podrà realitzar-se a l'inici de la corresponent reunió o sessió per tots els intervinents en la mateixa i reflectint-se en l'Acta.

En emplenar la DACI s'haurà d'observar l'estricta aplicació de l'article 53 del Reial decret Legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat públic relatiu als principis ètics, l'article 23 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, relatiu a l'abstenció i la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Els documents que recullin les declaracions d'absència de conflicte d'interès realitzades pels intervinents en els procediments, ja sigui les signades o les manifestades en les reunions dels òrgans col·legiats i recollides en les actes, hauran de quedar incorporades a l'expedient de contractació o de concessió d'ajudes.

El model de DACI s'acompanya com a **ANNEX II**.

7.2.1.2. *Aplicació de la normativa*

Haurà d'aplicar-se de manera estricta la normativa vigent en cada moment, especialment:

- Reial Decret Legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel que s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat públic. En particular, el seu article 53, relatiu als principis ètics.
- Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic. En particular, el seu article 23, relatiu a l'abstenció.
- Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.
- Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.
- Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic.
- Llei 38/2003, de 17 de novembre, General de Subvencions.

7.2.2. Mesures de detecció i gestió del risc/conflicte d'interès

Tot i l'establiment de mesures preventives correctes, aquestes poden no ser suficients per a evitar la materialització del risc (en aquest cas, el conflicte d'interessos). És per això que s'estableixen en el present Pla, les següents mesures de detecció i gestió del risc/conflicte d'interessos.

En aplicació de les mesures de detecció i gestió haurà, igualment, d'aplicar-se estrictament la normativa vigent en cada moment, en particular la Llei 40/2015, d'1

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

d'octubre, de règim jurídic del sector públic (en allò relatiu a la recusació), la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern i la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

7.2.2.1. Comunicació de qualsevol situació de conflicte d'interessos i protocol d'actuació

Tota persona que tingui coneixement de l'intent per part de qualsevol actor dels referits anteriorment d'influir indegudament en el procés de presa de decisions, d'obtenir informació confidencial o que detecti qualsevol situació que pogués suposar l'existència d'un conflicte d'interessos, haurà de posar-ho en coneixement del seu superior jeràrquic el més aviat possible i del Comitè Antifrau. Aquesta comunicació es farà de forma electrònica (ja sigui per correu electrònic o mitjançant el gestor d'expedients), de manera que quedi constància de la comunicació realitzada.

El Comitè Antifrau haurà de realitzar els controls i recerques necessàries i podrà:

- Si els controls no corroboren la informació, es procedirà a tancar el cas.
- Si els resultats dels controls confirmen la informació inicial, i el conflicte d'interessos és de tipus administratiu, podrà:
 - o Proposar a l'òrgan competent l'adopció de les sancions disciplinàries i les mesures administratives que procedeixin contra el funcionari implicat. En particular, l'article 24 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, relatiu a la recusació;
 - o Proposar a l'òrgan competent la cancel·lació del contracte/acte afectat pel conflicte d'interessos i repetir la part del procediment en qüestió;
 - o Correlacionar les seves conclusions amb altres dades i utilitzar-los per a dur a terme anàlisis de riscos;
 - o Fer públic els fets ocorreguts per garantir la transparència de les decisions i, com a element dissuasiu, per impedir que tornin a produir-se situacions similars.
- En cas que el conflicte d'interessos sigui de naturalesa penal, el Comitè Antifrau haurà de, més d'adoptar les mesures anteriors:
 - o comunicar els fets al Ministeri fiscal a fi que aquest adopti les mesures pertinents;
 - o supervisar els aspectes administratius del cas.
 - o correlacionar les seves conclusions amb altres dades i utilitzar la informació per a dur a terme una anàlisi de riscos intern.

Quan es doni un conflicte d'interessos, la persona afectada haurà de cessar de tota activitat relacionada amb el referit assumpte.

7.2.2.2. Verificació de la declaració d'absència de conflicte d'interessos amb la informació procedent d'altres fonts

La DACI ha de ser objecte de verificació a través d'altres fonts d'informació, tal com ha establert l'Oficina Europea de Lluita Contra el Fraud (OLAF) en la seva guia pràctica per

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

als responsables de la gestió en relació amb la detecció de conflicte d'interessos en els procediments de contractació pública en el marc de les accions estructurals.

És per això que, per a una correcta verificació, s'haurà de tenir en compte la capacitat i els recursos de l'Ajuntament de Besalú. Aquesta verificació es pot realitzar a través de:

- Informació externa, facilitada, per exemple, per persones externes a l'organització.
- Comprovacions realitzades sobre determinades situacions amb un alt risc de conflicte d'interessos, basades en l'anàlisi de riscos intern o banderes vermelles.
- Controls aleatoris.
- Bases de dades dels registres mercantils, bases de dades d'organismes nacionals i de la UE, Expedients dels empleats (tenint en compte les normes de protecció de dades).

Si el conflicte d'interès sorgeix després de la presentació de la DACI inicial, la persona afectada o qui tingui coneixement del possible conflicte d'interès ho remetrà al superior jeràrquic d'aquella i/o l'òrgan de contractació o atorgant de la subvenció i al Comitè Antifrau. S'actuarà de conformitat amb l'apartat 7.2.2.1 d'aquest Pla.

7.2.2.3. Protocol a seguir en els casos en què l'existència del conflicte d'interès s'hagi detectat amb posterioritat

Si el conflicte d'interessos es detecta amb posterioritat, una vegada el contracte o subvenció hagi produït els seus efectes, cal tractar tal circumstància com un potencial frau. Així, el superior jeràrquic i/o l'òrgan de contractació o atorgant de la subvenció en què es tingui coneixement d'una conducta que pogués ser constitutiva seguirà el següent protocol:

- Es recopilarà tota la documentació que puguin constituir evidències del conflicte d'interès.
- Quan sigui possible, se suspendrà immediatament el procediment.
- S'elaborarà un informe descriptiu dels fets.
- Es traslladarà l'assumpte, juntament amb un informe i l'evidència documental, a la unitat amb funcions de control de gestió per a valoració de la possible existència de frau (Comitè Antifrau), qui valorarà el cas i adoptarà les mesures oportunes.

7.3. Fraus i corrupció

En el present document també s'analitzaran les mesures efectives i proporcionades, tenint en compte els riscos que s'han detectat, que l'Ajuntament de Besalú posarà en marxa contra el frau i la corrupció.

7.3.1. Mesures de prevenció

Igual que en el cas de les mesures de prevenció establertes pels conflictes d'interessos, una de les principals mesures de prevenció és l'aplicació de la normativa

Plaça Llibertat, 1 – 17850 Besalú- telèfon 972590225 i fax 972590411- ajuntament@besalu.cat

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

vigent en cada moment, essent el marc normatiu un potent sistema preventiu. Més enllà d'aquesta aplicació de la normativa, es proposen les següents mesures preventives:

7.3.1.1. Desenvolupament d'una cultura ètica

Tal com s'ha indicat en les mesures de prevenció dels conflictes d'interès, l'Ajuntament de Besalú incorpora en aquest Pla Antifrau un Codi ètic. S'acompanya com a **ANNEX V** el citat codi ètic.

El codi ètic que s'acompanya com a **ANNEX V**, i que complementa al Codi de conducta dels alts càrrecs dels ens locals, servirà com a nucli de la cultura ètica a l'Ajuntament de Besalú.

7.3.1.2. Implicació de l'organització. Declaració política

La implicació de l'organització és fonamental per a la correcta gestió de riscos. Per part de l'Ajuntament de Besalú s'ha entès necessari manifestar el seu compromís contra el frau a través de les següents actuacions:

- Manifestar i difondre un compromís ferm contra el frau, que impliqui una tolerància zero davant el frau. En aquest sentit, se subscriu una Declaració institucional antifrau, basada en els valors d'integritat, objectivitat, rendició de comptes i honradesa. Aquesta declaració institucional es publicarà al portal de transparència de l'Ajuntament de Besalú. S'acompanya, com a **ANNEX III**, la declaració institucional contra el frau.
- Desenvolupar un plantejament proactiu, estructurat, específic i eficaç en la presa de decisions per a gestionar risc de frau.
- Elaboració d'un pla d'actuacions contra el frau que transmeti dins i fora de l'organització la seva postura oficial respecte al frau i la corrupció.

7.3.1.3. Repartiment clar i segregat de funcions i responsabilitats en les actuacions de gestió, control i pagament

Per part de l'Ajuntament de Besalú s'ha establert el Comitè Antifrau com l'òrgan encarregat de la correcta aplicació, gestió i seguiment del Pla Antifrau de les mesures en ell contingudes, encarregat de realitzar l'avaluació de frau, examinar les denúncies que li poguessin arribar, avaluar situacions que puguin ser constitutives de frau o corrupció i, en el seu cas, comunicar-les a les entitats que correspongui, així com proposar mesures correctores.

Tot això es realitzarà respectant en tot moment el principi de segregació funcional, segons el qual tot aquell que hagi participat en la gestió d'un expedient no podrà participar en les tasques de control d'aquest.

7.3.1.4. Particularitats dels Fons Next Generation UE: realització d'una anàlisi del risc de perjudici als interessos financers de la Unió, de la seva probabilitat de materialització i el seu eventual impacte

Hem de tenir en compte que la realització d'un anàlisi de riscos és una mesura a aplicar en totes les actuacions finançades a través dels fons Next Generation EU. Per

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

part de l'Ajuntament de Besalú ja s'ha realitzat una autoavaluació del risc existent en l'entitat, així com de les mesures correctores o salvaguardes existents. No obstant això, el risc ha de ser analitzat cada vegada que els fons Next Generation siguin aplicats.

Així, i com s'ha esmentat en l'apartat corresponent del present Pla haurem de realitzar els següents cinc passos clau:

1. Identificació.
2. Anàlisi
3. Avaluació.
4. Tractament.
5. Seguiment.

7.3.2. Mesures de detecció i gestió del risc/frau

Establertes les mesures de prevenció, correspon fixar unes mesures de detecció i gestió del risc de frau. L'Ajuntament de Besalú, tenint en compte l'Ordre HFP/1030/2021, entén necessari l'aplicació de mesures de detecció de comportaments fraudulents, els quals es basaran en les següents mesures:

7.3.2.1. Bústia de denúncies

S'habilita un procediment per a la denúncia d'irregularitats a través de la pàgina web de l'Ajuntament de Besalú. En aquest sentit, a la pàgina web de l'Ajuntament de besalú s'inclouran dos enllaços:

- A la bústia de denúncies anònimes habilitada per l'Oficina Antifrau de Catalunya per a la comunicació d'informació sobre possibles casos de frau, corrupció o males pràctiques administratives, de manera que, qualsevol persona que tingui coneixement de fets que poguessin ser constitutius de frau o irregularitat en relació amb projectes o operacions finançats totalment o parcialment amb càrrec a fons procedents de la Unió Europea podrà posar aquests fets en coneixement de l'Oficina Antifrau de Catalunya, remetent a aquest efecte a la Bústia de denúncies anònimes de l'Oficina Antifrau de Catalunya, a través del següent enllaç:

<https://denunciesanonimes.antifrau.cat/#/?lang=ca>

- Al Servei Nacional de Coordinació Antifraude (SNCA), òrgan encarregat de coordinar les accions encaminades a protegir els interessos financers de la Unió Europea contra el frau en col·laboració amb l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraude (OLAF). L'enllaç és el següent:

<https://www.igae.pap.hacienda.gob.es/sitios/igae/es-ES/snca/Paginas/ComunicacionSNCA.aspx>

A través d'aquests canals de denúncia, qualsevol persona podrà notificar les sospites de frau i les presumptes irregularitats que, a aquest respecte, pugui haver detectat, tenint en compte que:

- La denúncia serà tinguda en compte i els seran comunicats els resultats de les gestions realitzades.
- Es respectarà la confidencialitat i la protecció de dades personals.

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

- No patiran cap represàlia, ni seran sancionats en el cas de què es tracti de funcionaris públics.

Sense perjudici d'aquests canals de denúncia, l'Ajuntament de Besalú s'acollirà al servei comú de bústia ètica adreçat als ens locals que està posant en marxa el Consorci d'Administració Oberta de Catalunya (AOC).

Finalment, i mentre el servei comú de bústia ètica del Consorci d'Administració Oberta de Catalunya (AOC) no estigui correctament implantat, l'Ajuntament de Besalú habilitarà una bústia de correu ajuntament@besalu.cat que permeti que tot el personal de la institució pugui comunicar, a més de la informació rellevant en matèria d'integritat institucional, una altra sèrie de qüestions sobre riscos de gestió i aportar les propostes de millora que consideri oportunes.

7.3.3. Procediment de correcció del frau

Davant qualsevol sospita de frau, correspondrà al Comitè Antifrau obtenir tota la informació necessària que permeti determinar si efectivament aquesta s'ha produït. L'aparició de varis dels indicadors denominats "banderes vermelles" serà un dels principals criteris per determinar l'existència de frau.

En aplicació de l'Ordre HFP/1030/2021, una vegada detectat un possible frau, o la seva sospita fundada, el Comitè Antifrau haurà de procedir a adoptar les següents **mesures correctores**:

- Suspendre el procediment.
- Notificar tal circumstància en el més breu termini possible a les autoritats interessades i als organismes implicats en la realització de les actuacions.
- Revisió de tots aquells procediments que hagin pogut estar exposats a aquest.

Així mateix, una vegada realitzades aquestes actuacions, es procedirà a:

- Avaluar la incidència del frau i la seva qualificació com a sistèmic o puntual.
- En el cas que sigui sistèmic, caldrà:
 - Revisar la totalitat dels expedients inclosos en aquesta operació i/o de naturalesa econòmica anàloga.
 - Retirar el finançament comunitari de tots aquells expedients en els quals s'identifiqui la incidència detectada.
 - Comunicar a les unitats executores les mesures necessàries a adoptar per esmenar la feblesa detectada, de manera que les incidències oposades no tornin a repetir-se.
 - Revisar els sistemes de control intern per establir els mecanismes oportuns que detectin les referides incidències en les fases inicials de verificació.

7.3.4. Mesures de persecució

Com a últim element del cicle antifrau trobem les **mesures de persecució**. Aquestes mesures segueixen el protocol que s'indica a continuació.

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

Si el superior jeràrquic i/o l'òrgan de contractació o atorgant de la subvenció té coneixement d'una conducta que pogués ser constitutiva de frau o corrupció, haurà de:

- Recopilar tota la documentació que pugui constituir evidències d'aquest frau.
- Suspendre o proposar la suspensió immediata del procediment, quan sigui possible conforme a la normativa reguladora d'aquest.
- Elaborar un informe descriptiu dels fets esdevinguts.
- Trasladar l'assumpte, juntament amb un informe i la pertinent evidència documental, al Comitè Antifrau per a valoració de la possible existència de frau.

El Comitè Antifrau haurà de:

- Iniciar o proposar l'inici d'una informació reservada per depurar responsabilitats o incoar un expedient disciplinari.
- Adoptar o proposar l'adopció de les mesures que conforme a la normativa reguladora del procediment degui o pugui adoptar per a evitar la concurrència de frau.
- Avaluar de manera objectiva la possible existència de frau amb la finalitat de decidir si una determinada conducta ha de ser denunciada davant els òrgans jurisdiccionals competents o davant el Ministeri Fiscal perquè sigui investigada i, en el seu cas, sancionada penalment.

S'exigirà la recuperació per les autoritats competents dels imports indegudament desemborsats per aquestes.

Conclusa la recerca o transferida a les autoritats competents, s'haurà de mantenir un adequat seguiment, per a promoure qualsevol canvi o revisió dels mecanismes de control relacionats amb el frau potencial o provat.

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

ANNEX I

Pregunta	Compliment			
	4	3	2	1
Es disposa d'un «Pla de mesures antifrau» que li permeti a l'entitat executora o a l'entitat decidora garantir i declarar que, en el seu respectiu àmbit d'actuació, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos?				X
Es constata l'existència del corresponent «Pla de mesures antifrau» en tots els nivells d'execució?				X
Prevenció				
Es disposa d'una declaració, al més alt nivell, on es compromet a lluitar contra el frau?				X
Es realitza una autoavaluació que identifiqui els riscos específics, el seu impacte i la probabilitat que ocorrin i es revisa periòdicament?				X
Es difon un codi ètic i s'informa sobre la política d'obsequis?		X		
S'imparteix formació que promogui l'Ètica Pública i que faciliti la detecció del frau?				X
S'ha elaborat un procediment per a tractar els conflictes d'interessos?		X		
S'emplena una declaració d'absència de conflicte d'interessos per tots els intervinents?				X
Detecció				
S'ha realitzat algun tipus d'actuació tendent a determinar aquells				X

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

elements/assenyalis d'alerta (banderes vermelles) que puguin indicar l'existència de frau?				
S'utilitzen eines de prospecció de dades o de puntuació de riscos?				X
Existeix algun mètode perquè qualsevol interessat pugui presentar denúncies?				X
Es disposa d'alguna unitat encarregada d'examinar les denúncies i proposar mesures?				X
Correcció				
S'avalua la incidència del frau i es qualifica com a sistèmic o puntual?				X
Es retiren els projectes o la part dels mateixos afectats pel frau i finançats o a finançar pel MRR?				X
Persecució				
Es comuniquen els fets produïts i les mesures adoptades a l'entitat executora, a l'entitat decisora o a l'Autoritat Responsable, segons sigui procedent?				X
Es denuncien, en els casos oportuns, els fets punibles a les Autoritats Públiques nacionals o de la Unió Europea o davant la fiscalia i els tribunals competents?		X		
Subtotal punts.	0	9		13
Punts totals.	22			
Punts màxims.	64			
Punts relatius (punts totals/punts màxims).	34,37 %			

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

ANNEX II

Model de declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI)

Expedient
Contracte/subvenció.

A fi de garantir la imparcialitat en el procediment de contractació/subvenció a dalt referenciat, el/els sotasignat/s, com a participant/s en el procés de preparació i tramitació de l'expedient, declara/declaren:

Primer. Estar informat/s del següent:

1. Que l'article 61.3 «Conflicte d'interessos», del Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol (Reglament financer de la UE) estableix que «existirà conflicte d'interessos quan l'exercici imparcial i objectiu de les funcions es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol motiu directe o indirecte d'interès personal.»
2. Que l'article 64 «Lluita contra la corrupció i prevenció dels conflictes d'interessos» de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic, té la finalitat d'evitar qualsevol distorsió de la competència i garantir la transparència en el procediment i assegurar la igualtat de tracte a tots els candidats i licitadors.
3. Que l'article 23 «Abstenció», de la Llei 40/2015, d'1 octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, estableix que hauran d'abstenir-se d'intervenir en el procediment «les autoritats i el personal al servei de les Administracions en els qui es donin algunes de les circumstàncies assenyalades en l'apartat següent», sent aquestes:

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

- a) Tenir interès personal en l'assumpte de què es tracti o en un altre en la resolució del qual pogués influir la d'aquell; ser administrador de societat o entitat interessada, o tenir qüestió litigiosa pendent amb algun interessat.
- b) Tenir un vincle matrimonial o situació de fet assimilable i el parentiu de consanguinitat dins del quart grau o d'afinitat dins del segon, amb qualsevol dels interessats, amb els administradors d'entitats o societats interessades i també amb els assessors, representants legals o mandatari que intervinguin en el procediment, així com compartir despatx professional o estar associat amb aquests per a l'assessorament, la representació o el mandat.
- c) Tenir amistat íntima o enemistat manifesta amb alguna de les persones esmentades en l'apartat anterior.
- d) Haver intervingut com a perit o com a testimoni en el procediment de què es tracti.
- e) Tenir relació de servei amb persona natural o jurídica interessada directament en l'assumpte, o haver-li prestat en els dos últims anys serveis professionals de qualsevol tipus i en qualsevol circumstància o lloc.

Segon.

Que no es troba/n en cap situació que pugui qualificar-se de conflicte d'interessos de les indicades en l'article 61.3 del Reglament Financer de la UE i que no concorre en la seva persona cap causa d'abstenció de l'article 23.2 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic que pugui afectar el procediment de licitació/concessió.

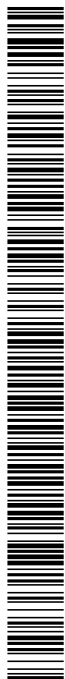
Tercer.

Que es compromet/n a posar en coneixement de l'òrgan de contractació/comissió d'avaluació, sense dilació, qualsevol situació de conflicte d'interessos o causa d'abstenció que doni o pogués donar lloc a aquest escenari.

Quart.

Conec que una declaració d'absència de conflicte d'interessos que es demostrï que sigui falsa, implicarà les conseqüències disciplinàries/administratives/judicials que estableixi la normativa d'aplicació.

(Data i signatura, nom complet, DNI i càrrec).

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

ANNEX III. DECLARACIÓ INSTITUCIONAL SOBRE LLUITA CONTRA EL FRAU

Un dels objectius principals de l'Ajuntament de Besalú és reforçar, dins l'àmbit de les seves competències, la política antifrau en el desenvolupament de les seves funcions. Per això, l'Ajuntament, a través d'aquesta declaració institucional, vol manifestar el seu compromís amb els estàndards més alts en el compliment de les normes jurídiques, ètiques i morals i la seva adhesió als principis d'integritat, objectivitat i honestetat més estrictes, de manera que la seva activitat sigui percebuda per tots els agents que s'hi relacionen com a oposada al frau i la corrupció en qualsevol de les seves formes.

El personal de l'Ajuntament, en el seu caràcter d'empleats públics, assumeix i comparteix aquest compromís tenint entre altres deures els de "vetllar pels interessos generals, amb subjecció i observança de la Constitució i de la resta de l'ordenament jurídic, i actuar d'acord amb els següents principis: objectivitat, integritat, neutralitat, responsabilitat, imparcialitat, confidencialitat, dedicació al servei públic, transparència, exemplaritat, austeritat, accessibilitat, eficàcia, honradesa, promoció de l'entorn cultural i mediambiental, i respecte a la igualtat entre dones i homes", de conformitat amb l'article 52 del Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut bàsic de l'empleat públic.

L'Ajuntament de Besalú persegueix amb aquesta política consolidar dins de l'organització una cultura que eviti tota activitat fraudulenta i que en faciliti la prevenció i la detecció, promovent el desenvolupament de procediments efectius per a la gestió d'aquests supòsits.

L'Ajuntament posarà en marxa mesures eficaces i proporcionades de lluita contra el frau, basades en l'experiència anterior i en la valuació del risc de frau.

Així mateix, procedirà a denunciar aquelles irregularitats o sospites de frau que poguessin detectar-se, a través dels canals de comunicació a aquest efecte

Plaça Llibertat, 1 – 17850 Besalú- telèfon 972590225 i fax 972590411- ajuntament@besalu.cat

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

implantats. Tots els informes es tractaran amb la més estricta confidencialitat i d'acord amb les normes que regulen aquesta matèria.

En definitiva, l'Ajuntament de Besalú ha adoptat una política de tolerància zero com el frau, establint un sistema de control intern dissenyat per prevenir i detectar, en tant que sigui possible, qualsevol actuació fraudulenta i, si escau, esmenar-ne les conseqüències, adoptant per això els principis d'integritat, imparcialitat i honestat en l'exercici de les funcions.

ANNEX IV CODI ÈTIC

INTRODUCCIÓ.

L'Ajuntament de Besalú compta amb procediments per a la posada en marxa de mesures eficaces i proporcionades contra el frau, tenint en compte els riscos detectats. Aquests procediments inclouen, dins de les mesures destinades a prevenir el frau, la divulgació d'un Codi Ètic de Conducta del personal de l'Ajuntament. El present Codi constitueix una eina fonamental per a transmetre els valors i les pautes de conducta en matèria de frau, recollint els principis que han de servir de guia i regir l'activitat del personal empleat públic.

PRINCIPIS ÈTICS FONAMENTALS

L'activitat diària del personal ha de reflectir el compliment dels principis ètics recollits en els articles 52 a 54 del Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat públic, que es reproduïxen a continuació:

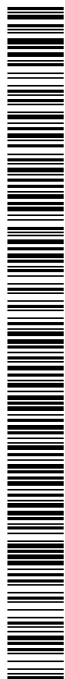
Article 52. Deures dels empleats públics.

Els empleats públics han d'exercir amb diligència les tasques que tinguin assignades i vetllar pels interessos generals amb subjecció i observança de la Constitució i de la resta de l'ordenament jurídic, i han d'actuar d'acord amb els principis següents: objectivitat, integritat, neutralitat, responsabilitat, imparcialitat, confidencialitat, dedicació al servei públic, transparència, exemplaritat, austeritat, accessibilitat, eficàcia, honradesa, promoció de l'entorn cultural i mediambiental, i respecte a la igualtat entre dones i homes, que inspiren el Codi de conducta dels empleats públics configurat pels principis ètics i de conducta que regulen els articles següents.

Els principis i les regles que estableix aquest capítol informen sobre la interpretació i l'aplicació del règim disciplinari dels empleats públics.

Article 53. Principis ètics

1. Els empleats públics han de respectar la Constitució i la resta de normes que integren l'ordenament jurídic.
2. La seva actuació ha de perseguir la satisfacció dels interessos generals dels ciutadans i s'ha de fonamentar en consideracions objectives orientades cap a la imparcialitat i l'interès comú, al marge de qualsevol altre factor que expressi posicions

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

personals, familiars, corporatives, clientelars o qualssevol altres que puguin topar amb aquest principi.

3. Han d'ajustar la seva actuació als principis de lleialtat i bona fe amb l'Administració en la qual prestin els seus serveis, i amb els seus superiors, companys, subordinats i amb els ciutadans.

4. La seva conducta s'ha de basar en el respecte dels drets fonamentals i llibertats públiques, i han d'evitar tota actuació que pugui produir cap discriminació per raó de naixement, origen racial o ètnic, gènere, sexe, orientació sexual, religió o conviccions, opinió, discapacitat, edat o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

5. S'han d'abstenir en els assumptes en què tinguin un interès personal, així com de tota activitat privada o interès que pugui representar un risc de plantejar conflictes d'interessos amb el seu lloc públic.

6. No han de contraure obligacions econòmiques ni intervenir en operacions financeres, obligacions patrimonials o negocis jurídics amb persones o entitats quan això pugui representar un conflicte d'interessos amb les obligacions del seu lloc públic.

7. No han d'acceptar cap tracte de favor o situació que impliqui privilegi o avantatge injustificat, per part de persones físiques o entitats privades.

8. Han d'actuar d'acord amb els principis d'eficàcia, economia i eficiència, i han de vigilar la consecució de l'interès general i el compliment dels objectius de l'organització.

9. No han d'influir en l'agilitació o resolució de tràmit o procediment administratiu sense una causa justa i, en cap cas, quan això comporti un privilegi en benefici dels titulars dels càrrecs públics o el seu entorn familiar i social immediat o quan impliqui un menyscabament dels interessos de tercers.

10. Han de complir amb diligència les tasques que els corresponguin o se'ls encomanin i, si s'escau, han de resoldre dins de termini els procediments o expedients de la seva competència.

11. Han d'exercir les seves atribucions segons el principi de dedicació al servei públic i abstenir-se no només de conductes contràries a aquest principi, sinó també de qualssevol altres que comprometin la neutralitat en l'exercici dels serveis públics.

12. Han de guardar secret de les matèries classificades o altres la difusió de les quals estigui prohibida legalment, mantenir la deguda discreció sobre els assumptes que coneguin per raó del seu càrrec, i no poden fer ús de la informació obtinguda per a benefici propi o de tercers, o en perjudici de l'interès públic.

Article 54. Principis de conducta.

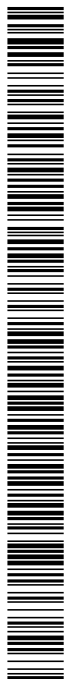
1. Han de tractar amb atenció i respecte els ciutadans, els seus superiors i la resta d'empleats públics.

2. L'acompliment de les tasques corresponents al seu lloc de treball s'ha de fer de manera diligent, complint la jornada i l'horari establerts.

3. Han d'obeir les instruccions i ordres professionals dels superiors, llevat que constitueixin una infracció manifesta de l'ordenament jurídic, cas en què les han de posar immediatament en coneixement dels òrgans d'inspecció que siguin procedents.

4. Han d'informar els ciutadans sobre les matèries o els assumptes que tinguin dret a conèixer, i facilitar l'exercici dels seus drets i el compliment de les seves obligacions.

5. Han d'administrar els recursos i béns públics amb austeritat i no utilitzar-los en profit propi o de persones pròximes. Així mateix, tenen el deure de vetllar per la seva conservació.

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

6. S'ha de rebutjar qualsevol regal, favor o servei en condicions avantatjoses que vagi més enllà dels usos habituals, socials i de cortesia, sense perjudici del que estableix el Codi penal.
7. Han de garantir la constància i permanència dels documents per a la seva transmissió i lliurament als seus responsables posteriors.
8. Han de mantenir actualitzada la seva formació i qualificació.
9. Han d'observar les normes sobre seguretat i salut laboral.
10. Han de posar en coneixement dels seus superiors o dels òrgans competents les propostes que considerin adequades per millorar el desenvolupament de les funcions de la unitat en què estiguin destinats. A aquests efectes, es pot preveure la creació de la instància adequada competent per centralitzar la recepció de les propostes dels empleats públics o administrats que serveixin per millorar l'eficàcia en el servei.
11. Han de garantir l'atenció al ciutadà en la llengua que sol·liciti sempre que sigui oficial en el territori.

Amb independència del que s'estableix en els preceptes anteriors, les persones que exerceixin tasques de gestió, seguiment i/o control que participin en l'execució de les mesures del PRTR, prestaran especial atenció en el compliment del present Codi Ètic i de Conducta en els següents aspectes i fases del procediment de gestió de projectes finançats amb fons del MRR:

1. Es durà a terme el compliment rigorós de la legislació de la Unió Europea, nacional, autonòmica i local aplicable en la matèria de què es tracti, especialment en les matèries següents:

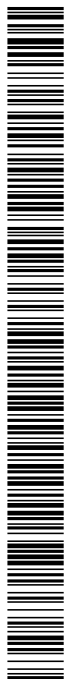
- Elegibilitat de les despeses.
- Contractació pública.
- Règims d'ajuda.
- Informació i publicitat.
- Medi Ambient.
- Igualtat d'oportunitats i no discriminació.

2. Els empleats públics que efectuïn tasques relacionades amb la gestió, seguiment i control dels fons del MRR exerciran les seves funcions basant-se en la transparència, un principi que implica claredat i veracitat en el tractament i difusió de qualsevol informació o dades que es donin a conèixer, tant interna com externament. Aquest principi obliga a respondre amb diligència a les demandes d'informació, tot això sense comprometre, de cap manera, la integritat d'aquella informació que pogués ser considerada sensible per raons d'interès públic.

3. Es tindrà especial cura a complir el principi de transparència:

- Quan es donin a conèixer i comuniquin els resultats de processos de concessió d'ajudes finançades pels fons del MRR.
- Durant el desenvolupament dels procediments de contractació.

4. El compliment del principi de transparència no anirà en detriment del correcte ús que el personal ha de fer d'aquella informació considerada de caràcter confidencial, com poden ser dades personals o informació provinent d'empreses i altres organismes, havent d'abstenir-se d'utilitzar-la en benefici propi o de tercers, en pro de l'obtenció de qualsevol tracte de favor o en perjudici de l'interès públic.

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

5. Existirà conflicte d'interessos quan l'exercici imparcial i objectiu per part del personal empleat públic de les funcions relacionades amb els fons del MRR, es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu, amb els beneficiaris de les actuacions cofinançades. Un conflicte d'interessos sorgeix quan una o un empleat públic pot tenir l'oportunitat d'anteposar els seus interessos privats als seus deures professionals. Es tindrà especial cura en què no es produeixin aquests en el personal empleat públic relacionat amb els procediments de "contractació" i "concessió d'ajudes públiques". En cas que s'identifiqui un risc de conflicte d'interessos es procedirà a analitzar els fets amb la persona implicada per a aclarir la situació, excloure a la persona en qüestió del procediment de contractació, i, si escau, cancel·lar el procediment. En el cas que efectivament s'hagi produït un conflicte d'interessos, s'aplicarà la normativa legal en matèria de sancions.

RESPONSABILITATS RESPECTE DEL CODI

Llegir, entendre i complir els principis del present Codi Ètic i de Conducta, així com col·laborar en la seva difusió a l'entorn de treball, a col·laboradors, proveïdors, empreses d'assistència tècnica, beneficiaris d'ajudes o qualsevol altra persona que es relacioni amb l'Ajuntament, és responsabilitat de totes les persones que duen a terme funcions de gestió, seguiment i/o control d'operacions finançades amb fons del MRR.

No obstant això, convé puntualitzar i concretar algunes responsabilitats específiques, segons els diferents perfils professionals. Així, les persones responsables del servei, a més tenen l'obligació de contribuir a solucionar possibles dubtes que es plantegin respecte al Codi, i servir d'exemple en el seu compliment. Respecte als òrgans directius, a més, hauran de promoure el coneixement del Codi per part de tot el personal, així com l'obligació de fomentar l'observança del Codi i de complir els seus preceptes.

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

ANNEX V

Banderes vermelles en matèria de subvencions

- Limitació de la concurrència
 - Inadequat ús de procediments de concessió directa de subvencions
 - Inadequada definició en la convocatòria dels requisits que han de complir els beneficiaris/destinatari de les ajudes/subvencionis
 - No respecte als terminis establerts en bases reguladores/convocatòries.
 - Inadequada definició de criteris de prioritat
 - El beneficiari/destinatari de les ajudes incompleix l'obligació de garantir la concurrència en cas que necessiti negociar amb proveïdors
 - Falta de la suficient difusió de les bases reguladores/convocatòria, incomplint-se els principis de publicitat i transparències
- Tracte discriminatori a sol·licitants
 - S'incompleixen els principis d'objectivitat, igualtat i no discriminació en la selecció de beneficiaris. No se segueix un criteri homogeni per a la selecció de beneficiaris.
- Conflictes d'interès en el comitè d'avaluació.
 - Influència deliberada en l'avaluació i selecció de beneficiaris
- Incompliment del règim de subvencions d'altres administracions públiques
 - Incompliment del règim d'autorització prèvia, quan escaigui, o dels requisits per a acollir-se als règims d'exempció o mínims.
 - Incompliment de la prohibició de doble finançament.
 - Les operacions finançades constitueixen ajudes d'estat i no s'ha seguit el procediment d'informació i notificació establert a aquest efecte per la normativa europea.

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

- Desviació de l'objecte de la subvenció.
 - Ús de la subvenció per a fins diferents dels previstos
 - Sobrefinanciació del projecte o activitat subvencionada.
- Incompliment del principi d'addicionalitat.
 - Existeix un excés en el cofinançament de les operacions
 - Falta documentació sobre les aportacions realitzades per tercers (exemples: convenis, donacions, aportacions dineràries d'una altra naturalesa, etc.)
 - Falta el caràcter finalista del finançament aportat per tercers, no existint un criteri de repartiment de la mateixa
 - Inexistència d'un control de les despeses i ingressos per projecte per part del beneficiari
 - Inexistència d'un control de les fites i/o objectius assignats al projecte per part del beneficiari
- Conflicte d'interès
 - Existència de conflicte d'interès del personal amb funcions decisòries en el procediment
- Falsedat documental
 - Presentació de documentació falsificada pel sol·licitant
 - S'ha manipulat el suport documental de justificació de les despeses
- Falta de publicitat suficient
- Incompliment dels deures legals en matèria de publicitat
 - Insuficient difusió de les bases reguladores/ convocatòria
- Incompetència
 - Incompliment de les competències legals que li corresponen a l'Ajuntament de Besalú.
 - Falta d'informes d'inexistència de duplicitats i sostenibilitat financera
- Pèrdua de pista d'auditoria.
 - L'organisme ha obviat la correcta documentació de l'operació que permetria garantir la pista d'auditoria
 - La convocatòria eludeix la forma en què han de documentar-se les diferents despeses derivades de l'operació
 - Falta en la convocatòria el mètode de càlcul de costos que ha d'aplicar-se en els projectes

Plaça Llibertat, 1 – 17850 Besalú- telèfon 972590225 i fax 972590411- ajuntament@besalu.cat

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

Riscos en matèria de contractes

- Manipulació del procediment que limita la concurrència.
 - Prescripcions tècniques a favor d'un licitador.
 - Extraordinària similitud entre els plecs rectors del procediment i els productes o serveis del contractista guanyador.
 - Plecs amb prescripcions més restrictives o més generals que les aprovades en procediments previs similars.
 - Fusió injustificada de prestacions.
 - El poder adjudicador defineix un producte d'una marca concreta en lloc d'un producte genèric.
 - Presentació d'una única oferta o el nombre de licitadors és anormalment baix.
 - Fraccionament de l'objecte del contracte per a eludir les obligacions de publicitat.
 - S'aprecien dos o més adquisicions amb similar objecte efectuades a idèntic adjudicatari per sota dels límits admesos per a la utilització de procediments d'adjudicació directa o dels llindars de publicitat o que exigien procediments amb majors garanties de concurrència;
 - Separació injustificada de les compres, per exemple, contractes separats per a mà d'obra i materials, estant tots dos per sota dels llindars de licitació oberta;
 - Compres seqüencials just per sota de llindars d'obligació de publicitat de les licitacions.
 - Inadequada definició de criteris d'adjudicació, destacant la inadequada fórmula del preu: no confereix més punts a les millors ofertes; confereix alt percentatge de puntuació a ofertes que no presenten baixa econòmica, etc.
 - Exigència de requisits de solvència desproporcionats en funció de l'objecte del contracte
 - Els plecs incorporen clàusules inusuals o poc raonables (disten de les aprovades en procediments previs similars).
 - Incompliment de terminis establerts en funció del procediment

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

- Inadequació de la publicitat de l'expedient o de documentació essencial en la licitació
- Inadequat ús de procediments d'adjudicació en perjudici de la concurrència
- Reclamacions/ queixes d'altres licitadors
- S'incompleixen els principis d'objectivitat, igualtat i no discriminació en la selecció de beneficiaris.
- Ponderació elevada dels criteris dependents de judici de valor (subjectiu).
- Pràctiques col·lusòries
 - Presentació d'ofertes per empreses vinculades (ex: domicilis comuns, personal, números de telèfon, etc.)
 - Presentació d'ofertes coordinades (acord de preus entre licitadors, etc.)
 - El resultat de la licitació comporta l'adjudicació del contracte a una oferta excessivament alta en comparació amb els costos previstos, amb les llistes de preus públiques, amb obres o serveis similars o mitjanes de la indústria o amb preus de referència del mercat.
 - Possibles acords entre licitadors sobre repartiment de mercat.
Destacant:
 - Patrons d'ofertes inusuals; entre elles
 - Les ofertes tenen percentatges exactes de rebaixa.
 - Oferta exactament el pressupost del contracte.
 - Els preus de les ofertes són massa alts, massa propers, molt diferents, nombres rodons, incomplets, etc.).
 - En contractes amb divisió per lots: poca concurrència en cada lot a càrrec de diferents empreses que no competeixen entre sí.
 - Ofertes inacceptables de diversos licitadors (per sobre del pressupost base de licitació, etc.).
 - El contractista inclou subcontractistes en la seva oferta que competeixen pel contracte principal.
 - Unes certes companyies sempre pugnen les unes contra les altres, unes altres mai ho fan

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

- Presentació d'UTE quan no és necessària per a acreditar solvència.
- Evidència que uns certs licitadors intercanvien informació.
- Existeixen licitadors ficticis.
- S'ha declarat una licitació col·lusòria en els mateixos sectors o existeix una major probabilitat de col·lusió en determinats sectors (pavimentació asfàltica, construcció d'edificis, dragatge, equips elèctrics, teulada, eliminació de residus).
- Ofertes de cobertura: ofertes perdedores presentades per un o diversos operadors que formen part de l'acord col·lusori amb l'objectiu de, aparentant condicions de competència efectiva, condicionar l'adjudicació perquè sigui un operador prèviament triat el que presenti l'oferta més competitiva i, per tant, en sigui l'adjudicatari (Ofertes econòmiques més elevades que les del guanyador designat):
 - Similituds en la documentació de les ofertes presentades permet determinar que les ofertes van ser preparades conjuntament o per una mateixa persona (presència d'errors idèntics d'ortografia o en determinats càlculs o la coincidència en formats, fonts, metodologies de càlcul, terminologia, etc. Així mateix, també resulta evident la coordinació entre licitadors si els documents presentats per un licitador fan referència per error a dades d'altres licitadors (per exemple, e-mail, número de telèfon, CIF ...), si les propostes són presentades en temps consecutius abans del tancament de la licitació o si una mateixa persona fa lliurament de les propostes de diversos licitadors.
 - Irregularitats en el preu: diferències inflades o massa insignificants entre l'oferta adjudicada i les altres ofertes; ofertes idèntiques o molt pròximes a l'import de licitació; existència de preus idèntics o molt similars durant llargs períodes de temps; augments de preus sense justificació; reduccions significatives dels preus quan es presenta un

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

oferent nou o que participa amb poca freqüència; proveïdors locals ofereixen preus més alts en les licitacions locals que en les foranes.

- Ofertes inacceptables per incompletes o amb aspectes que no s'ajusten a la licitació de manera que el guanyador designat pot preparar la seva oferta anticipant que els operadors que formen part de l'acord col·lusori seran exclosos de la licitació.
 - Existència d'ofertes incoherents d'un mateix licitador, per exemple, presentant ofertes econòmiques o tècniques disperses en diferents lots o licitacions per a la prestació de béns o serveis similars.
 - Existència de licitadors amb ofertes sempre guanyadores, especialment si segueixen un patró geogràfic o tipus de treball. I, de manera similar, l'existència de licitadors que sempre presenten oferta, però mai resulten adjudicataris.
- Supressió d'ofertes: Els membres participants de l'acord col·lusori pacten anticipadament reduir el nombre d'ofertes a presentar en la licitació acordant:
 - No presentar-se a una licitació en la qual tradicionalment sí haguessin participat.
 - Retirar una oferta (segurament la guanyadora) a fi que l'adjudicació és a qui resulta segons l'acord de col·lusió.
- Conflicte d'interès.
 - Existència de conflicte d'interès del personal amb funcions decisòries en el procediment d'adjudicació:
 - Favoritisme inexplicable o inusual d'un contractista o venedor en particular.
 - Acceptació contínua d'alts preus i treball de baixa qualitat, etc.
 - L'empleat encarregat de contractació no presenta declaració de conflicte d'interès o ho fa de manera incompleta.
 - L'empleat encarregat de contractació declina ascens a una posició en la qual deixa de tenir a veure amb adquisicions.

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

- L'empleat encarregat de contractació sembla fer negocis propis pel seu costat.
 - Socialització entre un empleat encarregat de contractació i un proveïdor de serveis o productes.
 - Augment inexplicable o sobtat de la riquesa o nivell de vida de l'empleat encarregat de contractació.
 - S'afavoreix a un contractista o venedor en concret, sense cap explicació o amb caràcter inusual i/o existeix un comportament inusual per part d'un funcionari/empleat per a obtenir informació sobre un procediment de licitació del qual no està a càrrec.
 - Algun membre de l'òrgan de contractació ha treballat per a una empresa que participa en la licitació de forma immediatament anterior a la seva incorporació al lloc de treball en el citat organisme d'adjudicació.
 - Existeix alguna vinculació familiar entre un funcionari/empleat de l'òrgan de contractació i algun licitador.
- Manipulació de les ofertes presentades.
 - Aplicació dels criteris d'adjudicació de forma no fidel a la seva definició en el plec.
 - Acceptació de baixa temerària sense justificació pel licitador.
 - Absència d'actuació de mesa de contractació quan sigui preceptiva.
 - Existència de falta de control i/o inadequació dels procediments de licitació.
 - S'han rebut menys ofertes que el número mínim requerit i així i tot se segueix amb el procediment, sense declarar-se desert. O bé, s'ha declarat desert el procediment i torna a convocar-se malgrat rebre ofertes admissibles d'acord amb els criteris que figuren en els plecs.
 - Indicis de canvis d'oferta per raons dubtoses o després de la seva recepció.
 - Ofertes/licitadors exclosos per raons no objectives o inadequadament motivats
 - Reclamacions/Queixes d'altres licitadors.
 - Irregularitats en la formalització del contracte
 - Alteració dels termes del contracte en fase de formalització

Ajuntament
de la Comtal Vila de
Besalú

- Formalització del contracte no respectant el termini establert per a això (en cas de contractes subjectes a recurs especial).
- Superació del termini establert per a la formalització màxim establert per a del contracte.
- Irregularitats en fase d'execució
 - Prestació del contracte en termes inferiors a l'estipulat.
 - Alteració de la prestació executada sense emprar procediment.
 - Modificació del contracte fora dels casos legalment previstos.
- Falsedat documental
 - Presentació de documentació falsa en el procediment de contractació.
- Incompliment de normativa de publicitat del finançament europeu.
 - Incompliment de l'obligació de publicitar el finançament europeu.
- Càrrega errònia de costos.
 - Les càrregues laborals són incompatibles amb la situació del contracte
 - Hi ha costos materials idèntics imputats a més d'un contracte
- Mescla de contractes.
 - Hi ha factures similars presentades en diferents treballs o contractes
 - El contractista factura més d'un treball en el mateix període de temps.

